

УДК 338.48:378

Петрунчак Д.В.

здобувач третього (аспірантського) рівня вищої освіти Український державний університет ім. Михайла Драгоманова, викладач Київський фаховий коледж туризму та готельного господарства, м. Київ

РОЛЬ ОСВІТИ В ПІДГОТОВЦІ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ГОСТИННОСТІ

Україна належить до групи країн, де туристичний, готельний та ресторанний бізнес перебувають на початковій стадії розвитку, сфера гостинності лише частково відповідає світовим стандартам, а процеси, які відбуваються, зумовлюють необхідність підвищення соціально-економічної ефективності діяльності в сфері гостинності. Особливо важливим у сфері

обслуговування в засобах розміщення є людський фактор, тому особлива увага приділяється професійній підготовці та підбору фахівців для готельно-ресторанної справи.

Отже, процесі інтенсивного розвитку індустрії гостинності та впровадження інновацій в Україні актуальними стають питання забезпечення готельних підприємств кваліфікованими кадрами, які могли б забезпечити довгострокову конкурентоспроможність підприємств сфери індустрії гостинності. Динамічний розвиток готельного й ресторанного бізнесу в умовах жорсткої конкуренції визначає нові вимоги до підготовки кадрів [3, с. 7].

У зв'язку з цим розробляються державні цільові програми, спрямовані на ефективний розвиток і підвищення конкурентоспроможності фахівців сфери гостинності на рівні світових стандартів. Це зумовило необхідність підвищення якості надаваних послуг підприємств сфери гостинності, що неможливо без досягнення високого рівня професіоналізму фахівців цієї сфери, які повинні бути готові не лише до вирішення стандартних професійних завдань, а й здатні адаптуватися до постійно змінюваних умов, пов'язаних з впровадженням інновацій у даній сфері. Професійна підготовка в освітньому процесі вищої школи, наближена до практики, полегшує адаптацію випускників на робочих місцях в сфері гостинності. У цих умовах зростає роль освітніх програм, спрямованих на організацію навчання персоналу готельних та ресторанних підприємств у ЗВО, що відповідають сучасним вимогам, які пред'являються до фахівців даної галузі [2, с. 20].

На сьогоднішній день можна виокремити наступні основні проблеми підготовки фахівців для сфери гостинності вітчизняних освітніх організацій:

- не відповідність освітніх програм ринку праці;
- відсутність системи моніторингу ринку, а також схем аналізу потреб готельного та ресторанного бізнесу;
- не достатня кількість високо кваліфікованого персоналу, що має освіту міжнародного рівня, і досвід роботи в провідних світових готельних та ресторанних мережах;

- слабе залучення підприємств сфери гостинності в процес підготовки кадрів для сучасних готелів, що призводить до невідповідності молодих фахівців потребам готельного ринку;

- відсутність системи підвищення кваліфікації для викладацького складу та робочої практики в рамках їх дисциплін;

- недостатньо розвинена інноваційна матеріально-технічна база освітніх організацій;

- слабка орієнтація на практичну діяльність та вивчення іноземних мов;

- відсутність організації стабільного навчального плану та змісту навчальних дисциплін відповідного робочому стану галузі;

- відсутність якісної навчально-методичної літератури, навчальні посібники не завжди складені людьми, що мають реальний робочий досвід в цій сфері;

- брак фахівців, що володіють сучасними технологіями (автоматизовані системи обслуговування, «розумні номери», роботизація готелів тощо) [1; 3; 4].

Виходячи з вище перерахованих проблем, при підготовці кваліфікованих фахівців у сфері гостинності необхідно:

- розробити систему співпраці ЗВО і готельних та ресторанних підприємств, для ефективної організації тривалих стажувань студентів у великих мережах;

- створювати обов'язкові центри стажування спільно з відомими готельними та ресторанными мережами: Ritz Carlton, Marriott, Furor Seasons, Radisson та ін.;

- розробити схему відстеження тенденцій ринку сучасних готельних та ресторанних продуктів;

- ввести єдину систему оцінки та сертифікації для підтвердження профпридатності молодих фахівців;

- впроваджувати чіткі професійні стандарти для фахівців;

- розвивати міжнародне співробітництво із зарубіжними ЗВО для обміну досвідом;

- реалізовувати обов’язкові програми по проходженню навчання за кордоном в кращих світових школах гостинності: Великобританії, Швейцарії, Канади та ін.;
 - постійно оновлювати систему освіти у сфері гостинності згідно з міжнародними стандартами;
 - готувати кадри з інформаційних технологій та вводити обов’язкові атестаційні норми з іноземних мов;
 - залучати до педагогічної діяльності професіоналів готельного бізнесу;
 - проводити круглі столи, ділові зустрічі, міжнародні конференції, конкурси де студенти могли б розробляти та пропонувати власні продукти та ідеї;
 - організовувати виїзні заняття на підприємства гостинності;
 - створювати освітні альянси роботодавців та навчально-методичних відділень ЗВО – розробляти програми з навчання кадрів на основі реальних потреб індустрії;
 - приділяти більшу увагу залученню роботодавців до участі в освіті студента, затвердження ними тематики рефератів, курсових, дипломів і т.п.
- [1; 3]

Таким чином, роль освіти в підготовці висококваліфікованих фахівців у сфері гостинності полягає в наступному:

- формування професійних компетенцій – освітні програми мають розширювати знання, вміння та навички, рівень нормативно-правової та технологічної грамотності в контексті сучасних вимог до фахівців галузі;
- розвиток особистісних якостей – важливо формувати самостійність мислення, креативність, відповідальність, здатність до об’єктивного самоаналізу власної діяльності, високий рівень професійної культури і готовність до безперервного навчання;
- тісна співпраця з підприємствами галузі – дозволяє освітнім установам швидко реагувати на мінливі потреби індустрії гостинності;

– використання інтерактивних методів і практико-орієнтованих технологій – студенти вивчають основи сервісу, розробляють групові проекти, складають бізнес-плани і розбирають реальні кейси, проходять стажування;

– допомога в працевлаштуванні – профільна освіта дає перевагу при влаштуванні на роботу в сфері гостинності, особливо у великих компаніях, які найчастіше співпрацюють з профільними ВНЗ і не приймають на роботу людей без освіти.

Таким чином, сутність професійної підготовки майбутніх фахівців в сфері гостинності полягає у формуванні особистості, яка володіє професійно орієнтованими знаннями, навичками та вміннями і планує досягти вершин професіоналізму в індустрії гостинності.

Список використаних джерел:

1. Віндюк А. В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з готельно-курортної справи в умовах ступеневої освіти: теорія та методика: Монографія. Запоріжжя: КПУ, 2012. 340 с.
2. Килин О. В., Тимчишин Ю. В. Формування персоналу підприємства готельного господарства: вітчизняний та зарубіжний досвід. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 22 (2). С. 20–24.
3. Малишева М. Х., Радкевич О. П. Підготовка фахівців готельного господарства і туризму: Монографія. Київ: ТОВ «ТРОПЕА», 2023. 168 с.
4. Zaitseva N. A., Ilina E. L., Nikolskaya E. Y., Romanova M. M., Larionova A. A. The main strategic directions of the education system development (on the example of higher education institutions on personnel education for the hospitality industry). *International Journal of Environmental and Science Education*. 2022. Т. 11, № 16. С. 9155–9168.